

Taekwon-do
Sosiaalinen tuki vanhempien kasvatustehtävässä

Tanja Kangasniemi

Sosiaalialan koulutusohjelma opinnäytetyö
Koulutusohjelma
Sosionomi (AMK)

KEMI 2012

TIIVISTELMÄ

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU, Koulutusala

Koulutusohjelma:	Sosiaalialan koulutusohjelma
Opinnäytetyön tekijä:	Tanja Kangasniemi
Sivuja (joista liitesivuja):	37
Päiväys:	3.11.2012
Opinnäytetyön ohjaajat:	Rauno Pietiläinen ja Voitto Kuosmanen
<p>Tämän opinnäytetyön päätarkoituksena on selvittää Taekwon-Don antamaa kasvatuskumppanuutta ja sosiaalista tukea vanhemmille. Minkälaista sosiaalista tukea Taekwon-Don pääperiaatteet ja filosofia voivat tuoda vanhempien kasvatustehtävään?</p> <p>Taekwon-Do filosofia pohjautuu lajin kehittäjän kenraali Choi Hong Hi:n kirjoittamiin periaatteisiin, elämänfilosofiaan ja protokollaan. Pääperiaatteet ovat: rehellisyys, kohteliaisuus, uutteruus, itsehillintä ja lannistumaton henki. Tässä työssä Taekwon-Don pääperiaatteiden, filosofia ja protokollan toteutusta ja merkitystä tarkastellaan kasvatuksellisuuden kannalta, joihin tutkimuksen kasvatukselliset periaatteet nojaavat. Lisäksi työssä pureudutaan urheiluseuran yhteisöllisyyden antamaan sosiaaliseen tukeen.</p> <p>Tämä opinnäytetyö on toteutettu laadullisen tutkimuksen menetelmällä, haastattelemalla lasten ja nuorten vanhempia, haastattelu tapahtui teemahaastatteluna. Analysointi on tehty teemoittelemalla haastattelut.</p> <p>Tämän tutkimuksen keskeiset johtopäätökset ovat, että Taekwon-Do antaa vanhemmille sosiaalista tukea lapsen ja nuoren kasvussa ja kehityksessä. Kamppailulajiseura antaa lapsille ja nuorille tasapainoisen ja turvallisen kasvuympäristön.</p>	
Asiasanat: Taekwon-Do, kasvatuseriaatteet, sosiaalinen tuki	

ABSTRACT

KEMI-TORNIO UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES, Education

Degree programme:	Bachelor of social work
Author:	Tanja Kangasniemi
Thesis title:	Taekwon-Do, social support of parents
Pages (of which appendixes):	37
Date:	3.12.2012
Thesis instructor(s):	R. Rauno Pietiläinen ja Voitto Kuosmanen
<p>The main purpose of this bachelor's thesis is to find out the partnership promoting the wellbeing of children and social support to parents brought by Taekwon-Do. What kind of social support can the philosophy and the main principles of Taekwon-Do bring to parents educational task?</p> <p>Taekwon-Do philosophy is based on the principles, life philosophy and protocol written by general Choi Hong Hi, the creator of Taekwon-Do. The principles are: honesty, politeness, diligence, self-control and indomitable spirit. The educational principles of this research lean on the principles, philosophy and protocol of Taekwon-Do and their realization and importance is discussed from an educational point of view. I also inspect the social support provided by the sense of community in a sports club.</p> <p>This thesis has been carried out with qualitative research method by interviewing the parents of children and young people. The analysis has been made by themes.</p> <p>The essential conclusion in this thesis is that Taekwon-Do brings parents social support in raising children and young people. A martial arts club offers the children and young people a stable and safe growing environment.</p>	
Asiasanat: Taekwon-Do, upbringing principles, social support	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ.....	3
ABSTRACT	4
1 JOHDANTO.....	6
1.1 Opinnäytetyön lähtökohtia	6
1.2 Työn tavoitteet ja tutkimuskysymykset.....	6
1.3 Tutkimuksen tietoperusteiset lähtökohdat.....	7
1.4 Johdatus lajiin nimeltä Taekwon-Do	7
1.5 Raportin rakenne	8
2 TUTKIMUSMENETELMÄ JA AINEISTON VALINTA.....	9
2.1 Tutkimusmenetelmän valinta.....	9
2.2 Teemahaastattelu tutkimusmenetelmänä.....	10
2.3 Aineiston analyysi.....	11
2.4 Tutkimuksen kohdejoukon kuvaus	11
2.5 Tutkimuksen eettisyys.....	13
3 TAEKWON-DO SEURA YHTEISÖNÄ JA KASVATTAJANA.....	14
3.1 Taekwon-Do filosofian/kasvatusperiaatteiden synty	14
3.2 Taekwon-Do filosofia ja kasvatusperiaatteet nykypäivänä	15
3.2.1 Kohteliaisuus.....	16
3.2.2 Rehellisyys.....	16
3.2.3 Uutteruus, ahkeruus, päättäväisyys	17
3.2.4 Itsehillintä	17
3.2.5 Lannistumaton henki	18
3.3 Taekwon-Do protokolla	18
3.4 Urheiluseura sosiaalisena yhteisönä ja kasvattajana	19
3.5 Vanhempien rooli urheiluseuratoiminnassa	20
3.6 Lapsen tasapainoisen kehityksen tukeminen	21
4 TULOKSET	22
4.1 Taekwon-Don aloittamisen syyt lapsilla ja nuorilla	22
4.2 Taekwon-Don näkyvyys lapsen tai nuoren arjessa	24
4.3 Taekwon-Do filosofian kasvatuksellinen tuki ja haasteet.....	26
4.4 Urheiluseuran sosiaalinen tuki lapsen kasvussa ja kehityksessä	28
5 TAEKWON-DON MERKITYS SOSIAALIALALLA.....	30
6 POHDINTA.....	32
LÄHTEET	36

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön lähtökohtia

Liikunnan rooli lasten ja nuorten kasvattamisessa on saavuttanut ajan mittaan tärkeämpää merkitystä. Etenkin liikuntaseurat yhdessä koulujen ja muiden yhteiskunnallisten instituutioiden kanssa määrittelevät pitkälti ihmisen elämäntietä ja huolehtivat osaltaan nuorten integroimisessa vallitsevaan yhteiskuntaan. (Itkonen ja Nevala 1991, 18–19)

Kasvatustavoitteet ovat saaneet yhä tärkeemmän roolin urheiluseurojen tavoitteenasettelussa. Urheiluseurat laativat nykyään lajitaidollisten taitojen lisäksi kasvatustavoitteet junioritoiminnalle ikäluokittain. Lapsi ja nuorisostyön lähtökohtana seuroissa on lapsen kokonaispersoonallisen kasvun tukeminen. (Taekwon-Do Tornio ry, 2011)

Vanhempien rooli lasten kasvatuksessa on tärkeintä. Jotta urheiluseurat voivat osaltaan parhaalla mahdollisella tavalla tukea vanhempien kasvatustyötä, tulisivat vanhempien ajatukset, huomiot ja näkökulmat tuoda laajemmin esille urheiluseuroissa. Kampailulajiseuroissa on jo valmiiksi oman lajinsa pääperiaatteet ja filosofia, joita valmentajat noudattavat ja opettavat. Vanhempien näkökulmaa on hyvä ottaa huomioon näissä urheiluseuroissa. Näin voidaan taata lapselle parempaa kasvatuksellista harrastustoimintaa. (Taekwon-Do Tornio ry, 2011)

1.2 Työn tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyön päätarkoituksena on selvittää Taekwon-Don antamaa kasvatuskumppanuutta ja sosiaalista tukea vanhemmille. Kuinka tavallinen arki sujuu perheessä, jossa lapsi harrastaa kampailulaji, Taekwon-Doa. Tuovatko tämän lajin pääperiaatteet, filosofia ja protokolla vanhemmille tukea heidän kasvatustehtävään vai luoko tämä heille haasteita? Tarkoituksena on selvittää vanhempien omia ajatuksia lapsensa kasvatuksesta ja lapsensa kasvutarinasta Taekwon-Dossa. Mitkä ovat ne tavat, joilla saavutetaan

tärkeäksi koetut kasvatustavoitteet? Vanhemmat arvioivat myös omaa kykyään lapsensa tukemisessa kamppailulajin harrastamisessa.

1.3 Tutkimuksen tietoperusteiset lähtökohdat

Vanhempien näkökulmaa ei mielestäni ole kamppailulajin kasvatuksellisista vaikutuksista tutkittu. Tämän vuoksi aihe kiinnostaa minua erityisesti. Vanhempien rooli seuratyössä on tärkeää ja vanhemmat kotona motivoivat lastaan harrastuksiin. Tästä motiivoinnista on aina seuroille hyötyä, kun vanhemmat hyväksyvät lajin ja urheiluseuran, jossa heidän lapsi kasvaa ja harrastaa. Lapset pysyvät paremmin harrastuksessaan mukana.

Mika Levy kertoo artikkelissaan Budolajit kansalaisuuteen kasvattajana 2010, että lasten kamppailulajiharjoitteluun sisältyy paljon ryhmätyötaitoja kehittäviä leikkejä ja pelejä, kehon koordinaatioita ja motoriikka kehittäviä harjoitteita, aivan kuten muissa tuuimmissakin liikuntalajeissa. Kamppailulajissa harjoitellaan taistelutaitoja, jotka asettavat reunaehdot lajin harrastamiselle. Lasten ja nuorten on opittava olemaan vahingoittamatta muita harjoitustovereitaan ja hallitsemaan voimankäyttöään. Valmentajien on pidettävä huolta siitä, että sääntöjä noudatetaan ja harjoittelu on turvallista. Tästä korostuu kamppailulajin kasvatuksellinen näkökulma: Lapset oppivat kunnioittamaan toisten fyysistä koskemattomuutta. (Levy, 2010)

1.4 Johdatus lajiin nimeltä Taekwon-Do

Tämä tutkimus keskittyy ainoastaan lajiin nimeltä Taekwon-Do ja sen kasvatuksellisiin ja filosofisiin periaatteisiin. Lajin synnystä kerrotaan hieman seuraavissa kappaleissa, jotta lukija pääsee paremmin selville Taekwon-Dosta. Taekwon-Do itsessään on hyvin nuori laji ja Suomessa sitä on harrastettu 1980-luvusta lähtien. Torniossa lajia on harrastettu vuodesta 1992 ja tutkimus on tehty Tornion Taekwon-Do seurasta.

Lajin kehittäjä Kenraali Choi Hong Hi kuvaili Taekwon-Doa sanoin: Yksinkertaisesti Taekwon-Do on aseetonta taistelua puettuna itsepuolustukseen. Mutta se on muutakin, se on kamppailulaji, jossa kurinalaisella tekniikoiden ja henkisten taitojen harjoittelulla saavutetaan vahva oikeudellisuuden taju, rohkeus, inhimillisyys ja määrätietoisuus. (Choi Hong Hi 1992, 15)

Kirjaimellisesti Taekwon-Do tarkoittaa ”potkun ja lyönnin tietä”. Taekwon-Do on korealainen kamppailulaji ja se on kehittynyt nykyiseen muotoonsa perusteellisesti 1950-luvulla. Lajin juuret ovat peräisin 1500 vuoden takaa muinaisista korealaisista taistelutaidoista kuten Taek Kyon:stä (potkutaistelu) ja Soo Bak Gi:stä (nykyinen japanilainen jujutsu). (Choi Hong Hi 1992, 15)

Ennen vuotta 1955 Taekwon-Do tunnustettiin muodollisesti koko Koreassa. Lajia harjoiteltiin kaikkialla Korean armeijassa. Vuoden 1955 aikana kokoontui kulttuuri- ja sota-asiantuntijoiden konferenssi koolle päättääkseen uusien taistelulajien hyväksymisestä. Asiantuntijat hyväksyivät 11.4.1955 kenraali Choi Hong Hi:n kehittämän nimen ja lajin Taekwon-Do:n. Tämän jälkeen Taekwon-Do levisi Koreasta muulle maailmalle. (Choi Hong Hi 1992, 24)

1.5 Raportin rakenne

Johdantoluvussa kuvataan tutkimuksen taustaa, tavoitteet sekä tutkimuskysymykset ja tutkimuksen tietoperusteiset lähtökohdat. Johdannossa esitellään lyhyesti Taekwon-Do lajina sekä lajin kasvatukselliset ja filosofiset periaatteet.

Luvussa kaksi esitellään tutkimusmenetelmän valintaan vaikuttaneita seikkoja ja kuvataan tutkimuksen kohdejoukko. Luvussa käydään läpi tutkimusmenetelmänä oleva teemahaastattelu sekä aineiston analysointimenetelmä diskurssianalyysi.

Kolmannessa luvussa määritellään tarkemmin Taekwon-Don kasvatuseriaatteiden synty, nykypäivä sekä protokolla. Luvussa määritellään myös vanhempien ja urheiluseurojen rooli sosiaalisena yhteisönä ja kasvattajana.

Neljässä ja viidennessä luvussa esitellään opinnäytetyön tulokset ja johtopäätökset, pohditaan Taekwon-Don yhteyttä ja merkitystä sosiaalialan työn kannalta sekä käsitellään tutkimuksen luotettavuuteen liittyvät seikat.

2 TUTKIMUSMENETELMÄ JA AINEISTON VALINTA

2.1 Tutkimusmenetelmän valinta

Tutkimus tehtiin Taekwon-Do Tornio ry:ssä, jossa tutkittiin tässä urheiluseurassa kamppailulajia harrastavien lasten ja nuorten vanhempien näkökulmaa, kuinka kamppailulajin kasvatusfilosofia tukee lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä. Tässä tutkimuksessa tavoitellaan tietoa ihmisten yksilöllisistä kokemuksista. Tällaista tietoa voidaan saada parhaiten laadullisen tutkimuksen avulla, sillä tilastollisella menetelmällä en saisi kuvattua vanhempien kokemuksia ja näkemyksiä, jotka tässä tutkimuksessa haluan puhekeana sanoiksi.

Tutustuin erilaisiin tutkimusmenetelmiin ja päädyin laadulliseen tutkimukseen. Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana pidetään todellisen elämän ymmärtämistä, kuvaamista ja mielekkään tulkinnan antamista. Tämän vuoksi laadullinen tutkimus on sopiva tähän tutkimukseen. Laadullisessa tutkimuksessa kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti ja aineisto kootaan luonnollisissa tilanteissa ja tietoa suositaan kerättävän suoraan ihmisiltä. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 160)

Tutkittaessa merkitysrakenteita, sitä miten ihmiset hahmottavat ja jäsentävät erilaisia asioita, aineistona tulee olla tekstiä, jossa he puhuvat asioista omin sanoin, ei niin että joutuisivat valitsemaan tutkijan jäsentämistä vastausvaihtoehdoista. (Alasuutari, 2011, 83)

Haastattelu lienee yleisin tapa kerätä aineistoa laadulliseen tutkimukseen Suomessa. Haastattelulla on tarkoitus kerätä tietoa mitä jollakulla on mielessään ja se tapahtuu yleensä tutkijan aloitteesta ja hänen johdattelemana. Haastattelun idea on yksinkertainen, kun tahdomme tietää jotain ihmisestä mitä hän ajattelee, niin miksi emme kysyisi sitä häneltä suoraan? (Eskola, Suoranta, 2001, 85)

Tutkija tahtoo tutkimuksessaan selvittää lapsen kasvutarinan kamppailulajiin ja sen vaikutuksista lapsen kasvun tukemiseen. Haastattelemalla lapsen vanhempaa teemahaastatteluna tutkija saa tarpeelliset tiedot, jotta kasvutarina syntyy. Eskolan ja Suorannan mukaan teemahaastattelussa aihepiirit ja teemat ovat etukäteen määräytyt. Menetelmästä puuttuu haastattelulle tyypilliset tarkat kysymykset ja niiden järjestys. Haastatteliija varmistaa, että etukäteen määräytyt teemat tulevat esiin haastattelussa ja ne käydään haastateltavan kanssa läpi ja niiden järjestys ja laajuus voi vaihdella. (Eskola, Suoranta, 2001, 85)

Ihmiset kertovat luonnostaan tarinoita monimutkaisten ilmiöiden luonteesta, muodosta ja toiminnasta. Elämän käsittäminen jatkuvana elettyinä ja koettuna tarinana on perusteena ihmisen tekemille valinnoille ja teoille. Tarinalla emme tarkoita kuvitteellisia rakennelmia, jotka voivat olla tosia tai epätosia vaan tosielämässä tapahtuvia tekoja, joilla on tietty järjestys ja jotka ovat merkityksellisiä ihmisille jotka elävät, rakentavat ja tulkitsevat niitä. (Aaltonen, Heikkilä, 2003, 122) Kasvutarinan tutkimiseen laadullisena tutkimuksena voi samalla sivuta narratiivista lähestymistapaa, vaikka tutkija tekeekin teemahaastattelun.

2.2 Teemahaastattelu tutkimusmenetelmänä

Teemahaastattelu on menetelmä, joka sallii tutkimuksen kohteiksi valittujen henkilöiden mahdollisimman luontevan ja vapaan reagoinnin. Keskustelunomainen tietojenkeruumenetelmä saa tutkittavat suopeiksi tutkimukselle ja vapaamuotoiset syvälliset keskustelut paljastavat asioita, joita tuskin muulla menetelmällä saisi. Teemahaastattelu on menetelmä, joka ottaa huomioon ihmisen sekä ajattelevana että toimivana olentona. (Hirsjärvi & Hurme, 1991, 8)

Tälle menetelmälle on tyypillistä se, että keskustelu tutkittavan kanssa on kohdennettu tiettyihin teemoihin. Teemahaastattelussa aiheet ovat tiedossa, mutta kysymysten järjestys tai muoto ei välttämättä ole tarkka. Haastattelussa on neljä erilaista piirrettä 1) Laajuudella tarkoitetaan sitä, että haastateltavat saavat tuoda esiin kaikki näkökulmat aiheesta. 2) Haastateltavien reaktiot ovat mahdollisimman tarkkoja. 3) Syvyydellä tarkoitetaan sitä, että haastattelun tulisi auttaa tutkittavan ilmiön affektiivisia, kognitiivisia ja evaluatiivisia merkityksiä. Samalla tulisi selvittää, kuinka haastatteliija on paneutunut ai-

heeseen. 4) Viimeiseksi tulisi ottaa huomioon haastateltavan henkilökohtainen konteksti. Haastattelussa tulisi selvittää haastateltavan omat kokemukset aiheeseen, koska ne määräävät merkitykset ilmiöille, joita he antavat. (Hirsjärvi & Hurme, 1991, 36)

2.3 Aineiston analyysi

Tämän tutkimuksen analyysimenetelmäksi on valittu teemoittelu. Tämä tutkimus on laadullinen, joka on myös analyysimenetelmänä sopiva tähän tutkimukseen. Teemoittelu tarjoaa tutkijalle vapaan aineiston tarkastelun, eikä välttämättä ole liikaa sidoksissa olemassa oleviin tutkimuskysymyksiin. Teemoittelulla voidaan poimia aineistosta oleellinen informaatio, joka voidaan sitoa osaksi tutkimuksen taustateoriaa, näin saadaan tutkimuksesta selkeä ja luotettava kokonaisuus.

Teemahaastatteluaineistoa on useimmiten analysoitu teemoittelemalla. Tämä tarkoittaa sitä, että aineisto jäsennetään teemojen mukaisesti ja se pelkistetään. Teemahaastattelulle tyypillistä on se, että aineiston analysoinnin kynnyks on matalampi kuin muilla laadullisen tutkimuksen menetelmillä. (Aaltola & Valli, 2001, 41) Teemoittelu on analyysimenetelmä, jossa aineistosta nostetaan tutkimuskysymyksiä valaisevia aiheita. Aineistosta poimitaan sen keskeiset aiheet ja erotellaan tutkimuskysymykselle tärkeät teemat. Teemoittelussa käytetään myös haastateltavien sitaatteja, jotka järjestellään teemojen mukaisesti. Sitaattien tarkoitus on elävöittää tutkijan tekstiä ja kuvata aineistoa. (Eskola & Suoranta, 2005, 174)

2.4 Tutkimuksen kohdejoukon kuvaus

Taekwon-Do Tornion urheiluseurassa on harrastettu korealaista taistelulajia vuodesta 1992. Torniossa on pitkään ollut ikärajana 14 vuotta, joka on ollut myös valtakunnallisesti Suomessa käytössä. Virallisesti Taekwon-Do Tornio perustettiin vuonna 1998, silloisen aktiivin Harri Järkkälän toimesta. Torniossa on näinä vuosina ollut runsaasti jäseniä, jotka ovat yltäneet Suomen maajoukkueeseen asti ja kansainvälisille kisa-areenoille. Vuosituhannen vaihteen jälkeen seurassa tapahtui jäsenmäärän lasku ja vuonna 2005 seurassa oli jäljellä enää kourallinen jäseniä.

Tämän jälkeen seura aloitti uudestaan seuratyönkehittämisen ja vuonna 2008 keväällä Taekwon-Do Tornion kolme jäsentä suoritti junioriohjaajakurssin. Syksyllä 2008 aloitettiin ensimmäinen juniorikurssi, joka oli tarkoitettu 7-12 vuotiaille. Tähän mennessä Suomessa oli jo useassa Taekwon-Do -seurassa aloitettu junioritoiminta. Tällä hetkellä Torniossa Taekwon-Doa harrastaa 58 alle 12 -vuotiasta junioria.

Tähän tutkimukseen kutsuin kuusi perhettä, joissa yksi tai useampi lapsi tai nuori harrastaa kamppailulaji Taekwon-Doa Tornion urheiluseurassa. Perheet valitsin satunnaisesti, merkitykselliset tekijät olivat ikä ja aktiiviset harrastusvuodet. Lapsia ja nuoria näissä perheissä on kaiken kaikkiaan yhdeksän, joista poikia kuusi ja tyttöjä kolme.

Keskustelin Taekwon-Do Tornion urheiluseurassa harrastavien lasten ja nuorten vanhempien kanssa etukäteen tutkimuksestani ja siihen mahdollisesta osallistumisesta. Sain myönteistä palautetta vanhemmilta ja he halusivat sitoutua tutkimukseen. Sovin haastatteluaikat kaikkien tutkimukseen halukkaasti osallistuvien vanhempien kanssa. Haastatteluaikat sovittiin henkilökohtaisesti, jotta kukaan ei voi tietää, ketkä kaikki vanhemmat osallistuivat tutkimukseen. Haastattelut suoritin syyskuun aikana. Lähetin tutkimuskirjeen jokaiselle vanhemmalle erikseen sähköpostilla, jossa esittelin tutkimuksen ja tutkimuskysymykset, jotta vanhemmat saisivat ennakkoon miettiä vastauksiaan. Vanhemmat toivoivat saavansa joitain kysymyksiä etukäteen tutkittavakseen kotiin.

Yhteydenotto haastateltavaan on ennen kaikkea motivointi haastatteluun. Ajan sopiminen on enää muodollisuus, kun yhteys on saavutettu haastateltavaan. Haastattelijan on asennoiduttava tilanteeseen, jossa hän mahdollisesti saa kieltävän vastauksen haastateltavalta. Haastattelijan onkin tärkeää välittää tietoa, että haastattelu on tärkeä ja haastateltava on keskeisessä roolissa tutkimuksen kannalta. Lisäksi on tärkeää saada haastateltava kiinnostumaan aiheesta ja haluamaan auttaa tutkijaa tutkimuksessa. (Hirsjärvi & Hurme, 1991, 66)

Haastattelut suoritin vanhempien valitsemissa paikoissa, pääsääntöisesti heidän omissa kodeissaan. Muutaman haastattelun suoritin Tornion Kamppailu - ja kiipeilykeskuksella, jossa seuralla on omat harjoittelutilat. Yhdenkään haastattelun aikana läsnä ei ollut kuin haastattelijä ja haastateltava. Pyyntö osallistumisesta tutkimukseen on liitteenä yksi.

Haastattelutilanteet olivat rauhallisia ja vanhemmat saivat puhua omin sanoin tutkimuksen teemoista. Keskustelusta muodostui lapsen tai nuoren kasvutarina. Haastattelun ajan

tein muistiinpanoja ja kirjoitin kaiken ylös. Käytössäni ei ollut nauhuria. Mukanani oli tietokone, johon kirjoitin koko ajan vanhemman sanomisia suoraan. Tarkistin välillä lauseet ja korjasin kirjoituksiani. Lopuksi tarina käytiin haastateltavan kanssa yhdessä läpi, jolloin tehtiin vielä korjauksia ja varmistettiin, että kaikki mitä haastateltava sanoi, oli kirjoitettu oikein.

Mielestäni tämä menetelmä sopi minulle ja haastateltavat ilmaisivat olevansa rennompia kuin siinä tapauksessa, jossa he olisivat puhuneet nauhurille. Haastattelun teemat eivät tulleet yllätyksenä vanhemmille, sillä he olivat saaneet miettiä vastauksia jo kotonaan. Näin ollen miettimistaukoja haastattelussa ei ollut. Haastatteluihin osallistui jokaisesta perheestä yksi aikuinen.

Haastatteluista minulle kertyi materiaalia koneella kirjoitettuna 18 kpl A4 liuskoja. Liuskat ovat kirjoitettu fonttikoolla 12, kirjasintyyli Times New Roman, rivivälillä 1,5.

2.5 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimuseettiset kysymykset ovat nousseet viime vuosina yhä tärkeämpään asemaan. Kunnat ja viranomaiset ovat asettaneet yhä tiukempia käytänteitä tutkijoille. Erityisesti on kiinnitetty huomiota iältään nuorten tutkittavien tutkimukseen ja heidän oikeuksien turvaamiseen tutkimustilanteissa. (Lagström, Pösö, Rautanen, Vehkalahti, 2010, 10)

Suomessa ei ole lainsäädäntöä, jossa todettaisiin yleispätevästi, kuka saa päättää lapsen osallistumisesta tutkimukseen. Käytännössä on katsottu, että lapsen osallistuminen tutkimukseen on niitä asioita, joista lain mukaan huoltaja päättää. Huoltajan tulee kuitenkin ennen päätöstä keskustella asiasta lapsen kanssa, jos se lapsen kehitystasoon, ikään ja tutkimuksen laatuun nähden on mahdollista. Tämä tarkoittaa sitä, että alle 18 -vuotiaiden tutkimukseen tarvitaan huoltajan suostumus. Lisäksi tarvitaan lapsen oma suostumus. Käytännössä on epäselvää minkä ikäiseltä lapselta voidaan suostumusta pyytää ja miten se tulisi tehdä. Lapsen tulee kuitenkin itse ymmärtää mistä on kyse. (Lagström, Pösö, Rautanen, Vehkalahti 2010, 33)

Omassa tutkimuksessani kyseessä ovat lapset ja heidän kasvutarinansa. Tästä syystä on ensiarvoisen tärkeää pyytää lapsilta ensin lupa, saako heidän vanhempansa kertoa heidän tarinansa. Kyseessä on kuitenkin sen ikäisiä (8-14 vuotta) lapsia, jotka pystyvät jo

käsittelemään asian, että mistä tutkimuksessa on kyse. Erityisen tärkeää on ottaa huomioon tutkimuksessa heidän tunnistamattomuutensa, vaikkakin heidän vanhempansa ovat haastattelussa.

3 TAEKWON-DO SEURA YHTEISÖNÄ JA KASVATTAJANA

3.1 Taekwon-Do filosofian/kasvatusperiaatteiden synty

”On tarpeellista sanoa, että menestys tai epäonnistuminen Taekwon-Don harjoittelussa perustuu isoksi osaksi siitä, kuinka tarkkaavaisesti ja hyvin osaa käyttää työkaluna Taekwon-Don pääperiaatteita, joiden tulisi palvella oppaana jokaista oppilasta tässä lajissa” (Hong Hi, 1991, 15)

Taekwon-Do on ainutlaatuinen urheilulaji, sillä se panee yhtä paljon painoarvoa niin henkisen kuin fyysisen harjoittelun tärkeydelle. Siksi ainoa tapa, jolla voidaan todella saavuttaa tavoiteltu asema, on nousta teknisen näkökulman yläpuolelle ja omaksua elämäntyyli, joka pohjautuu vankkaan moraaliseen koodiin. Tosiasiassa kaikki kovan harjoittelun vuodet ovat ajanhukkaa, jos siihen ei yhdisty nöyryys ja moitteettomuus, jotka on itämaisen filosofian keskeisin olemus. (Hong Hi, 1992, 47)

Taekwon-Don filosofia pohjautuu Kungfutsen ajatelmiin, joka sai vaikutteet Lao Tselta. Kungfutse oli historian kirjoitusten mukaan Lao Tsen oppilas. Historia kertoo hyvin vähän Lao Tsesta, mutta monet legendat käsittelevät hänen elämäänsä. Lao Tsen kerrotaan eläneen 500-luvulla eaa. Lao Tse kirjoitti ennen katoamistaan Tiibetiin oppaan henkisen tien kulkijoille. Opaskirja Tao-tekig, on ainoa teos, joka tunnetaan hänen nimissään. (Vuononvirta, 2011, 16)

Kungfutse oli Kiinan tunnetuimpia muinaisia filosofeja, hän eli vuosina 551–479 eaa. Opetuksissaan Kungfutse muistelee legendoja, kuten Lao Tseta ja heidän kulta-aikojaan. Kungfutsen ajatuksissa on muinaisia viisauksia ja monet hänen ajatuksistaan tuntuvat hyvin ajankohtaisilta, vaikka niiden esittäjä itse eli yli 2500 vuotta sitten. (Vuononvirta, 2011, 20)

Taekwon-Don perustaja Kenraali Choi Hong Hi kirjoitti Moral Guidebook -kirjan ja myös Encyclopedia of Taekwon-Do, joista tämän päivän Taekwon-Do filosofiaa ammennetaan. Kirjaa on tulkittu usean eri Taekwon-Do mestarin toimesta. Kirjassa lainataan usean itämaisen filosofin mietteitä, kuten Kungfutse, Lao Tse ja kungfutselaisuuden muita kuuluisia filosofeja.

Kenraali Choi Hong Hi sanoi filosofian tärkeydestä ja synnystä Encyclopediassa (1992, 47) seuraavasti: Viime vuosina on ollut absurdia väkivaltaa ja moraalin katoamista jokaisessa sosiaaliluokassa, etenkin nuorilla. Tämän vuoksi tarvitsemme filosofiaa, henkistä ja moraalista opetusta ja johdatusta.

3.2 Taekwon-Do filosofia ja kasvatusperiaatteet nykypäivänä

Jokainen Taekwon-Don harrastaja vannoo valan aloittaessaan lajin harrastamisen. Vala helpottaa lajin harrastamista ja sen ymmärtämiseen menee hieman aikaa. Valan tarkoituksena on sitoa harrastaja noudattamaan sääntöjä sekä toimimaan moraalisesti oikein. Näin opettaja ja oppilaat voivat luottaa toisiinsa. Vala luetaan kilpailuiden, vyökokeiden sekä leirien yhteydessä ja myös tavallisten harjoitusten alussa. Valaa ei tule kenenkään vannon kevyesti, vailla todellista sitoutumista. (Suomen ITF Taekwon-Do -liitto)

Vala, jonka kaikki vannovat, menee näin: 1. Minä lupaa noudattaa Taekwon-Don sääntöjä. 2. Tulen kunnioittamaan opettajia ja ylempiä voita. 3. Minä lupaan olla käyttämättä Taekwon-Doa väärin. 4. Tulen olemaan puolestapuhuja vapaudelle ja oikeudenmukaisuudelle. 5. Autan rakentamaan rauhallisempaa maailmaa. (Choi Hong Hi, 1992, 47)

Taekwon-Don pääperiaatteet ovat kohteliaisuus, rehellisyys, uutteruus, itsehillintä ja lannistumaton henki. Näiden periaatteiden on tarkoitus opastaa ja kasvattaa Taekwon-Don harrastajaa fyysisen kasvun ohella myös henkisen kasvun tielle. Henkinen kasvu on jokaisella harrastajalla henkilökohtainen tie, eli Do. Näin Taekwon-Don on tarkoitus kasvattaa oikeudenmukaisia, määrätietoisia ja ahkeria ihmisiä.

3.2.1 Kohteliaisuus

Kohteliaisuus on käyttäytymistä, jossa näytät kunnioituksen elämää kohtaan, niin ihmisiä, luontoa ja kaikkia eläviä asioita kohtaan Näyttäessäsi kohteliaisuutta, se tarkoittaa, että arvostat muita, kohtelemalla heitä harkitsevalla ja kunnioittavalla tavalla. Kaikkia on kunnioitettava huolimatta heidän taustastaan, sosiaalisesta statuksestaan, etnisistä lähtökohdistaan, sukupuolestaan, uskonnostaan, rodustaan, uskomuksistaan, kulttuuristaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan, taipumuksistaan tai muista luonteenpiirteistään huolimatta. (Gauthier, Tran & Banicevich, 2011, 4)

Kunnioitus on molemminpuolista. Kohteliaisuuden on mentävä molempiin suuntiin ja kunnioitusta vaalitaan yhdessä. Kohteliaisuus tarkoittaa, että olet hyvä muille. Sinulla on hyvät tavat ja käyttäydyt kunnioitettavasti muita kohtaan. Näytät huolenpitoa ja hyvyttä muille, osaat myös jakaa toisten tunteet heidän kanssaan. Annat arvoa ja kunnioitusta ihmisten erilaisuudelle. Kunnioitat luontoa ja ympäristöäsi missä olet. (Gauthier, Tran & Banicevich, 2011, 4)

”Voidaan sanoa, että kohteliaisuus on kirjoittamaton sääntö, joka määrää filosofian opettajia valistamaan ihmisiä säilyttämään harmonisen yhteiskunnan.” (Encyclopedia of Taekwon-Do, 1991,18)

3.2.2 Rehellisyys

Rehellisyys tarkoittaa olla totuudenmukainen itselleen ja muille. Se tarkoittaa, että välittää muista niin paljon, että ei johda heitä harhaan eikä yritä hyötyä muista ihmisistä itsensä hyväksi. Rehellinen ihminen kohtaa omat virheensä, vaikka se tarkoittaisi, että joudumme myöntämään sen muille tai virheemme vuoksi joutuisimme pulaan. (Gauthier, Tran & Banicevich, 2011, 12)

Rehellisyys on, totuuden puhumista, olla vilpittömän ja aito. Rehellinen ei piilota tietojaan tai ajatuksiaan. Rehellinen ihminen etsii totuutta ja siirtää esteet tieltään etsiessään totuutta. Rehellinen ihminen ei ole välinpitämätön ja pelaa aina reilusti. Torjuu manipuloinnin ja tekopyhyden.

”Telling the truth that need to be told, when it need to be told, the way it needs to be told” (Encyclopedia of Taekwon-Do, 1991, 19)

Tässä lauseessa kuvastuu hyvin se, kuinka totuus tulee kertoa aina ja kuinka tärkeää on löytää oikea tapa siihen, kuinka totuus kerrotaan.

3.2.3 Uutteruus, ahkeruus, päättäväisyys

On olemassa vanha itämainen sanonta, ”kärsivällisyys johdattaa hyveeseen tai saavutukseen” Joku voi tehdä rauhallisen kodin olemalla kärsivällinen sata kertaa. Itämainen sanonta jatkuu: ”Onnellisuuden ja hyvinvoinnin voi saavuttaa vain kärsivällinen ihminen.” Saavuttaakseen jotakin, mikä tahansa se onkaan, on asetettava tavoite ja mennä päättävästi sitä kohti. Yksi tärkeimmistä salaisuuksista tulla siksi mitä haluaa olla tässä elämässä, on päästä yli joka esteestä ja vaikeudesta ahkeruudella ja uutteruudella. (Gauthier, Tran & Banicevich, 2011, 19)

Uutteruus on vakaata peräänantamattomuutta pitääkseen kiinni toiminnasta, uskomuksista ja tarkoituksestaan; päättäväisyys erityisesti huolimatta vaikeuksista tai epäonnistumisesta. Uutteruudella tarkoitetaan sitä, että olet mukana niin kauan kunnes tehtävä on suoritettu ja noudattaen päämääriäsi, huolimatta vaikeuksista, esteistä tai epäonnistumisista kunnes saavutat tavoitteesi. Et anna koskaan periksi.

”Kungfutse sanoi; Hän joka on kärsimätön joka asiassa, voi harvoin saavuttaa menestystä asioissa, jotka ovat erittäin tärkeitä” (Encyclopedia of Taekwon-Do, 1991,18)

3.2.4 Itsehillintä

Tämä periaate on harjoittelijalle erittäin tärkeä harjoitussalin sisällä ja ulkona, kohdatesaan itsensä ottelussa tai omissa henkilökohtaisissa suhteissaan. Itsehillinnän menettäminen ottelussa on katastrofi molemmille osapuolille. Itsehillinnän menettämällä on suuret seuraukset harjoitussalissa, sillä voi satuttaa toista fyysisesti todella paljon. Itsehillinnällä on suuri vaikutus oman elämän hallintaan, perhe-elämään ja ystävyys-suhteisiin. Kun osaat hillitä itseäsi, ennaltaehkäiset monia väärinkäsityksiä, riitatilanteita ja

vaikeissa tilanteissa saat tärkeää miettimisaikaa omille sanoillesi. (Gauthier, Tran & Banicevich, 2011, 25)

Itsehillintä tarkoittaa sitä että, pystyy kontrolloimaan omaa käytöstään, tunteitaan, ajatuksiaan ja kehoaan. Pystyt hillitsemään halujasi, impulssejasi. Kykenet keskittymään asioihin, hallitset stressiä ja energiaasi.

”Termillä vahvempi tarkoitetaan ihmistä, joka pystyy voittamaan itsensä, eikä jotakuta toista” Lao-Tzu (Encyclopedia of Taekwon-Do, 1991,18)

3.2.5 Lannistumaton henki

Taekwon-Doa vakavasti harrastava on koko ajan vilpitön. Kohdatessaan epäoikeudenmukaisuutta hän kohtaa tämän haasteen ilman pelkoa tai epäröintiä, lannistumattomalla hengellä. Urhoollisuus on ominaisuus, joka helpottaa mieltä kohtaamaan pelkoa, epäröintiä, vaaraa ja vaikeuksia. Rohkeutta ja urhoollisuutta voi kuvata myös siten, että uskaltaa käyttäytyä moraalisesti oikein. Tämä tarkoittaa myös sitä, että ottaa vastuun päätöksistään ja uskaltaa tehdä päätöksiä jokapäiväisessä elämässä. Urheus on olla rohkea, seisoa päätöksiesi takana, seisoa muiden puolella. Mennä puolustamaan toisia sanoivatpa muut mitä tahansa. (Gauthier, Tran & Banicevich, 2011, 33)

Termi ”lannistumaton henki” edustaa ilmapiiriä rohkeasta ihmisestä, joka on valmis kohtaamaan vihollisen, epäoikeudenmukaisuuden tai vaikeuden. Tämä on sellainen osa periaatteita, jossa voit nähdä maailman rohkeasti. Lannistumaton henki on se, joka pitää yllä meidän urheiluseurassa tehtävää kasvatustyötä ja yhteisöllisyyttä.

3.3 Taekwon-Do protokolla

Kasvatuksellisesta näkökulmasta katsottuna Taekwon-Don protokolla on yksi tärkeimmistä asioista, joita harrastajan tulisi oppia. Näitä asioita opetellaan jo heti ensimmäisestä harjoituksesta lähtien. Tiukka etiketti on tarkoitettu niin harjoitussalissa toimimiseen, kuin myös harrastajan vapaa-ajalle. Etiketin opettaminen on tärkeää ja sen tietotaito siirtyy opettajalta oppilaalleen, niin kuin itämaisessä kulttuurissa muutenkin. Protokollan eli etiketin opetteluun menee aikaa ja se tulee yleensä itsestään ajan kanssa. Olen

itse myös oppinut Taekwon-Do etiketin vuosien varrella eri opettajilta ja oppimista tapahtuu edelleen.

Taekwon-Do protokollalla tarkoitetaan sitä, kuinka kohtelet ja puhuttelet opettajaasi, miten käyttäydyt harjoittelusalilla harjoitustovereitasi kohtaan ja myös miten käyttäydyt vapaa-ajallasi. Harjoituksissa opettaja ja ylemmät vyöt opettavat etikettiä koko ajan näyttämällä esimerkkiä ja kertomalla erilaisista tilanteista, joihin voit törmätä omalla vapaa-ajallasi. Protokolla on yhteinen kaikkialla. Säännöt seuraavat harrastajaa jokaiseen harjoitussaliin maailmalla, jokaisiin kilpailuihin ja leireille.

Harjoitussalille kumartaminen opitaan ensimmäisellä harjoittelukerralla ja jokaisen harjoittelun alussa ja lopussa kumarretaan harjoituksen opettajalle ja apuohjaajalle. Tämä on ensimmäinen askel protokollan harjoitteluun.

3.4 Urheiluseura sosiaalisena yhteisönä ja kasvattajana

Suomalaisessa järjestö- ja liikuntakulttuurissa on urheiluseuroilla keskeinen rooli, tämä on vaikuttanut myös suomalaiseen yhteiskuntaan. Vuosien saatossa seurojen lähtökohdat ja tavoitteet ovat vaihdelleet, aikaisemman nuoriso- ja raittiusliikkeen lähtökohdasta. (Itkonen, 2000, 12) Monelle lapselle ja nuorelle kuuluminen urheiluseuraan merkitsee myös kasvua tietynlaiseen yhteisöön. Urheiluseura yhteisönä on erilainen kuin lapsen oma perhe, mutta urheiluseura voi olla tukea antava ja kannustava kasvuympäristö. Varsinkin, jos urheiluseuralla on vahva kasvatuksellinen ote toiminnassaan. Itkosen (2000, 24) mukaan kasvatukselliset urheiluseurat käyttävät liikuntaa välineenä muiden kuin kilpailutavoitteiden saavuttamiseen. Tärkeää näissä seuroissa on myös kasvatuksellinen ote.

Kalevi Heinilä määrittelee urheiluseuran seuraavilla sanoilla ”Liikuntaseura on sosiaalinen organisaatio, jonka jäsenistö toteuttaa yhteisiä intressejään liikuntaosallistumisessa ja yhteisvastuullisesti kartuttaa ja ohjaa voimavarojaan seuran toimivuuden ja toimintatarkoituksen hyväksi.” Urheiluseuran toimintaan vaikuttaa ulkoiset tekijät sen kulttuurillisen, väestöllisen, elinkeinollisen, ekologisen, taloudellisen sekä liikuntaympäristön tarjoamat edellytykset. Urheiluseuran sisällä vaikuttavat niiden aatteellisen ja toimintateologia, jäsenistö, ohjelma, voimavarat sekä hallinto. (Heinilä, 1986, 126–128)

Urheiluseurassa toimiva valmennus, joka kohdistuu lapsiin ja nuoriin on suurimmaksi osaksi kasvatuksellista. Tätä voi verrata jopa koulun harjoittamaan kasvatustoimintaan. Valmentaja on urheiluseurassa se, joka pääsääntöisesti kasvatusta toteuttaa ja suunnittelee, näin ollen kasvatusta ja valmentaminen kulkevat käsi kädessä. (Forsman & Lampinen, 2008, 417) Valmentajan vaikutus nuoren kasvuun ei ole itsestäänselvyys, tähän vaikuttavat valmentajan arvot, käytettävät keinot, kasvatustavoitteet sekä valmentajan oma käyttäytyminen. Tärkeää on luoda urheiluseurassa ja tietysti kilpailutilanteissa myönteinen ilmapiiri. Tällaisen ilmapiirin luomiseen tarvitaan kannustamista ja positiivista palautetta. (Telama 1988,77)

Nuorten sosiaalisen käyttäytymisen edistyminen on kasvatuskokonaisuus, johon voidaan nuorten urheiluseuroissa myös kasvattaa. Siihen luodaan ympäristö, johon liittyy oikeudenmukaisuus, itsenäisyys ja vastuu tekemisistään. (Telama, 1989, 86)

3.5 Vanhempien rooli urheiluseuratoiminnassa

Vanhemmat mahdollistavat lastensa urheiluharrastuksen seuratoiminnan kautta. Tämä on erittäin selvää silloin, kun vanhemmat itse toimivat seuroissa valmentajina, joukkueenjohtajina tai huoltajina, mutta onneksi muukin osallistuminen on mahdollista ja tärkeää. Tällä hetkellä monellakin urheiluseuralla ei olisi toimintaedellytyksiä, jos vanhemmat eivät osallistuisi seurojen vapaaehtoistoimintaan. On ensiarvoisen tärkeää nähdä vanhempien tuen merkitys urheiluseurojen pyörittämisessä ja tämä tulee yhä kasvamaan. (Honkanen & Suoranta 1999, 98)

Vanhempien panos oman lapsensa harrastamiseen on tärkeää myös lapsen/nuoren henkiseen hyvinvoinnille. Harrastajan tulee pystyä käsittelemään vammoja, väsymystä, paineita, epäonnistumisia ja kiinnostuksen menettämistä. Näiden asioiden kanssa painivan nuoren harrastajan onkin hyvä turvautua vanhempien antamaan henkiseen tukeen. Vanhemmat voivat auttaa harrastajaa epäonnistumisen tunteiden kanssa tehokkaasti, jotta harrastaja ei menetä haluaan lopettaa urheilua. Vanhempien antama positiivinen palaute ja kannustus voi myös parantaa nuoren itsetuntoa ja motivaatiota jatkaa urheiluseurassa. (Cote, 1999, 410–411)

3.6 Lapsen tasapainoisen kehityksen tukeminen

Lastenpsykiatrian ylilääkäri Anita Puustijärvi kuvaa lapsen kehityksen tasapainoista tukemista muun muassa seuraavilla asioilla: Lapsen biologiset, psykologiset ilmiöt ja sosiaaliset tapahtumat vaikuttavat lapsen kehitykseen ja esimerkiksi kulttuuri vaikuttaa kasvatuksellisiin tavoitteisiin. Lapsen keho ja mieli eivät rakennu kertakäskyllä, vaan kasvavat vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Lapsen kehityksen kulkuun vaikuttavat perimän ja ympäristön vuorovaikutus, johon tarvitaan monipuolisia fyysisiä aistimuksia, liikuntakokemuksia, vuorovaikutuksellisia ihmissuhteita ja turvallisuutta. Liikunnan merkityksestä Puustijärvi toteaa, että riittävän monipuolinen liikunta on ehdottoman tärkeää fyysisen ja psyykkisen kehityksen toteuttamiseksi. Liikunta auttaa myös motorisia ja kognitiivisia taitoja, sekä muun muassa empatiakyvyn pohjana olevia hermosoluverkkoja. Liikuntaseuraan kuuluminen tarjoaa usein kaverisuhteita ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. (Puustijärvi 2011)

Puustijärven mukaan lasta ja nuorta tuetaan hyvällä vuorovaikutuksella, olemalla empaattinen, leikkisä ja utelias lapsen ajattelun ja toiminnan suhteen. Tavoitteellisella toiminnalla on tärkeä rooli, täytyy varmistaa, että lapsi osaa toimia toivotulla tavalla. Lapsia ja nuoria täytyy tukea ja antaa välitöntä positiivista palautetta, tilaa myös täytyy antaa ohjeiden noudattamiselle. Lapsen tunteet täytyy hyväksyä ohjaamalla pettymykset tai jokin muu negatiivinen tunne sopivalla tavalla lapsen mielestä pois. Aikuisen on hyvä olla johdonmukainen esimerkiksi, jos lapsi rikkoo sääntöjä tai käyttäytyy huonosti, siitä seuraa rangaistus. Aikuinen omalla johdonmukaisella käyttäytymisellä ohjaa lasta tai nuorta korjaamaan tilanteen ja aina huonosta käyttäytymisestä seuraa jotain konkreettista. (Puustijärvi 2011)

Lapsille ja nuorille liikunta on yksi merkittävimmistä keinoista oppia uusia asioita. Tavoitteellisen liikunnan avulla voidaan tehokkaasti tukea lapsen psyykkistä ja fyysistä kehitystä. Taekwon-Dossa lajin kulttuuri korostaa, että lasten kasvattaminen ja tukeminen tässä lajissa on yhtä tärkeää kuin fyysisten taitojen opettelu. Taekwon-Don avulla lapsia pyritään tukemaan monella eri osa-alueella kuten henkisen ja fyysisen kasvun alueilla.

Taekwon-Don tiukat rajat ja kuri harjoittelussa luo lapselle turvallisen ilmapiirin kasvaa ja harjoitella. Lapsi oppii luottamaan aikuiseen, joka kannustaa häntä positiivisesti ja on tasapuolinen kaikille harjoittelusalilla.

4 TULOKSET

Haastatteluja tehdessäni ja keskustellessani vanhempien kanssa heidän lastensa kasvutarinasta, esille nousivat selkeästi seuraavanlaiset teemat:

1. Taekwon-Don aloittamisen syyt lapsilla tai nuorilla
2. Miten Taekwon-Do näkyy lapsen tai nuoren arjessa ja koulussa
3. Taekwon-Don filosofian kasvatuksellinen tuki ja haasteet vanhemmille
4. Urheiluseuran sosiaalinen tuki lapsen kasvussa ja kehityksessä

4.1 Taekwon-Don aloittamisen syyt lapsilla ja nuorilla

Kamppailulajeissa on jotain sellaista, joka kiinnostaa lapsia ja nuoria valtavasti. Eloku-
vissa nähdään hienoja hyppypotkuja ja taitavia taisteluita, lapsi ajattelee, että minäkin
tahdon osata tehdä noin hienoja ja taidokkaita potkuja. Usein lapset eivät pääse harras-
tamaan kamppailulajeja niiden ikärajojen vuoksi. Näin on ollut Tornion seurassakin
aikaisemmin. Jotta lapset voivat harrastaa kamppailulajia on tähän panostettava eritaval-
la kuin nuorten ja aikuisten ohjaukseen. Torniossa ikäraja on ollut 14 vuotta.

*”Kamppailu- ja taistelulajeissa on jotain sellaista, joka lastamme on kiin-
nostanut alusta asti. Lapsemme olisi halunnut alkaa harrastaa karatea, mut-
ta 7-vuotiasta harrastajaa ei lajin pariin vielä otettu. Myöskään sopivaa
seuraa ei löytynyt. Sattumalta lapsemme näki Tornion Taekwon-do seuran
ilmoituksen, jossa kerrottiin pian alkavasta alkeiskurssista. Lapsemme in-
nostui heti uudesta harrastuksestaan tosissaan.”*

Junioritoiminnan aloittaminen vaatii erityisjärjestelyjä urheiluseurassa. Varsinkin urheiluseurassa, jossa on vankka kokemus ainoastaan aikuisten ohjaamisesta. Torniossa aloitettiin lapsille suunnatut alkeiskurssit syksyllä 2008 sen jälkeen, kun keväällä ensin koulutettiin kolme junioriohjaajaa Tornioon. Torniossa tällainen uutuus viehätti useita lapsia ja heidän vanhempiaan. Varsinkin, kun monien lasten haaveena oli päästä harrastamaan jotain kamppailulajia. Vanhempien toiveena on, että lapset osaisivat jonain päivä puolustaa itseään tarvittaessa, saisivat rohkeutta, itseluottamusta ja jotain ihan omaa tekemistä. Lasten on helppo jakaa uusi harrastus kaverinsa kanssa. Tämä alentaa kynnystä mennä ihan uuteen harrastukseen.

”Pojan oli kaverin mukana helppo lähteä kokeilemaan jotain ihan uutta harrastusta, Taekwon-dostahan meillä ei ollu oikein minkäänlaista käsitystä, muuta kuin että se on jonkinlainen kamppailulaji. Ensimmäisen treenikerran jälkeen oli sanomattakin selvää, että nyt se jokin oma juttu oli löytynyt.”

Vanhempia ajatus kamppailulajista innosti myös itämaisen kasvatuksellisuuden ja kuralaisuuden vuoksi. Vanhemmat itse ovat ehdottaneet kamppailulajin aloittamista omalle lapselleen. Vanhemmat olivat toivoneet herkän ja ujon lapsensa saavan rohkeutta kamppailulajista.

”Poikaa innostettiin kyllä aloittamaan, koska kasvatuksen näkökulmasta laji viehätti, kuten näissä lajeissa yleensä, periaatteet ja täsmällisyys”.

Nykypäivänä melkein jokaisessa kaupungissa on tarjolla paljon erilaisia vaihtoehtoja ja eri urheilulajeja. Suosittuja lajeja ovat joukkueurheilulajit, mutta joukkuelajit eivät kaikille sovi. Ensin käydään kokeilemassa kaikki mahdollinen ja vanhemmat huolestuivat, kun mitään mukavaa liikunnallista harrastusta ei tahdo lapselle löytyä. Kyse voikin olla siinä, että lapsi on parhaimmillaan yksilölajissa. Kaikille ei sovellu joukkuelaji.

”Pojallani oli vaikeuksia löytää mieleinen harrastus. Hän kokeili mm. jalkapalloa ja jääkiekkoa, joista molemmista kyllä tykkää, mutta intoa niiden harrastamiseen lajin omassa seurassa ei riittänyt. Vanhempana oli tietenkin huolissani, sillä mielestäni lapsella on hyvä olla jokin liikunnallinen harrastus”

Kamppailulaji ei myöskään kaikille sovellu. Alkuhuuman jälkeen moni valitettavasti lopettaa. Käsitys kamppailulajista onkin ollut erilainen kuin mitä se todellisuudessa on. Lopettamisen syitä on monia, laji on liian rankka fyysisesti, vaikka aina aloitetaan hieman löysemmin, jotta kaikilla kunto kasvaisi pikkuhiljaa. Kontaktilaji onkin yllättänyt, harjoituskaveri voi lyödä oikeasti ja se saattaa hieman sattua. Kurinalaisuus on ollut myös yksi monista lopettamisen syistä. Ylemmän auktoriteetin kunnioittaminen on monille ongelma, ei haluta tai pystytäkään ottamaan vastaan tiukkoja käskyjä ja toimimaan niiden mukaan. Lajissa kuitenkin isona osana on auktoriteettien noudattaminen.

4.2 Taekwon-Don näkyvyys lapsen tai nuoren arjessa

Taekwon-Don näkyvyys lapsien ja perheen yhteisessä arjessa on aika paljon aikataulullinen. Harrastus on todella tärkeä, joten kaikki muut menot ja ruokailut aikataulutetaan Taekwon-Don mukaan.

”Harrastuksen vaikutus perheen arkeen on lähinnä aikataulullinen. Treeniajat sovitetaan muuhun perheen toimintaan.”

Vanhemmat kokivat lapsensa harrastamisen todella tärkeäksi ja ovat valmiita panostamaan hyvään liikuntaharrastukseen kaikkensa.

”Tämä harrastus vie meidän arki-aikaa aivan mielettömästi. Asumme kaukana treenipaikasta ja kulkeminen vie paljon aikaa. Käytännössä 1,5 tunnin treeni vie meidän illasta n. 2,5 tuntia. Siihen olemme joutuneet tekemään omia aika suuriakin ratkaisuja, jotta arki sujuu. Haluamme kuitenkin panostaa lasten harrastuksiin, se ei mene hukkaan. Vapaa-aika, raha, bensa, vai- va... kaikki menee, mutta menkööt.”

Lapsen arkeen Taekwon-Do tuo uusia ystäviä, iloista mieltä, rohkeutta ja vastuuntuntoa. Laji on todella tärkeä lapselle ja nuorelle, kun lapsi tekee mieluummin kotitehtävät nopeasti koulun jälkeen jotta pääsee harjoituksiin. Monet vanhemmat sanoivat, että koulu täytyy käydä kunnolla, harrastuksiin ehtii aina. Lapset itse kokevat tärkeäksi kokeisiin lukemisen ja hyvien numeroiden saamisen, jotta harjoituksista ei tarvitse olla pois. Taekwon-Do vaikuttaa siihen, kuinka koulunkäynnistä otetaan vastuuta ja kotitehtävistä huolehditaan.

”Koulu loppuu klo 15.50 ja hän on toisinaan ollut kotona vasta 16.45. Vaikka näinä päivinä on myös liikuntaa, hän ei ole kertaakaan ehdottanut, ettei menisi harkkoihin koska on väsynyt tai on paljon läksyjä. Seuraavan päivän läksyt on ehditty tekemään ennen treenejä tai ne on tehty jo koulussa illan harjoitukset ennakoiden.”

Taekwon-Don teorian opiskelu on lapsille joskus vaikeaa, mutta vanhemmat näkevät sen asian lähinnä samanlaisena, kuin tekisi koulutehtäviä. Taekwon-Do teorian opiskelusta on hyötyä juuri filosofian ymmärtämisen kannalta.

”Kaiken kaikkiaan Taekwon-Do harrastuksena on tuonut lapsemme elämään uutta, mielenkiintoista, joskus vaikeakin haastetta. Se on enemmän iloa ja hyvää mieltä, kuin pakonomaista tekemistä ja sääntöjä. Teorian opetteleminen on myös asia, joka kuuluu lajiin – kuten myös kouluun.”

Lapsen arjessa näkyy myös Taekwon-Don tuomat pettymykset, esimerkiksi vyökokeen jälkeen harrastuskaveri on edennytkin paremmin tai kisoissa ei ole tullut toivottua kisa-menestystä. Vanhempien mielestä pettymyksiä pitääkin tulla, jotta niistä opitaan elämän tosiasioita. Vanhemmat kokivat että Taekwon-Do opettaa periksiantamattomuutta, joka on tärkeä ominaisuus myöhemmin elämässä.

”Poikani on kokenut monenlaisia onnistumisen ja ilon hetkiä, mutta totta kai myös pettymyksiä ja erheitäkin on tullut, mutta mielestäni myös niitäkin tarvitaan vaikka pettymyksen hetki ja tunne onkin riipaiseva ja lapsen paha olo koskettaa totta kai myös vanhempaakin.”

”Toki pettymykset kuuluvat osana harrastamiseen ja elämään yleensä, mutta näissä tilanteissa etenkin äitinä on tuntunut pahalta lapsen puolesta. Onneksi lapsi on ymmärtänyt tilanteen ja innostus harrastusta kohtaan on säilynyt.”

4.3 Taekwon-Do filosofian kasvatuksellinen tuki ja haasteet

Taekwon-Don filosofiaan eli Do:n kasvuun jokainen lapsi kasvaa omalla painollaan ja vanhemmat uskovatkin, että harrastuksen filosofia aukeaa lapsille pikkuhiljaa. Eihän kaikkea voi oppia heti ja filosofia on asia, jonka jokainen sisäistää omalla tavallaan.

”Voi olla vielä vaikea sanoa, kuinka lapsemme kokee lajin kasvatuksellisen filosofian eli Don. Luulen, että se tulee kunnolla näkymään vasta muutaman vuoden kuluttua. 13-vuotias on vielä aika nuori pohtimaan filosofisia kysymyksiä, vaikkakin Don siemen on varmasti jo kylvetty.”

Vanhemmat näkevät lajin kasvatuksellisuuden ja filosofian vahvana lapsensa arjessa. Lapsien käyttäytyminen on muuttunut harrastusvuosien myötä. Lapset ovat kehittyneet esimerkiksi keskittymään paremmin, itsehillintää on tullut, eivät hermostu niin nopeasti kuin ennen harrastuksen aloittamista. Lasten itseluottamus on kasvanut ja rohkeus olla oma itsensä, koulussa ei tarvitse mennä massan mukana. Useiden vanhempien mielestä erityisesti rehellisyys korostuu lapsilla heidän käytöksessään. Vanhemmat ovat huomanneet erityistä kurinalaisuutta lapsissaan kamppailulajin aloittamisen jälkeen, mikä näkyy siinä, että ahkera ja sitkeä työ palkitaan. Löysäily ei tuota tulosta.

”Itsehillintä on kasvanut eikä poika hermostu niin äkkipikaisesti kuin ennen harrastuksen aloittamista. Toisaalta tämä voi johtua kasvamisesta, mutta uskomme, että myös harrastuksella on oma vaikutuksensa.”

Taekwon-Do filosofia kasvattaa siihen, että rehellisyys seuraisi lasta harjoitussalin ulkopuolelle jokapäiväiseen elämään. Vanhemmat ovat kokeneet, että lapset ovat rehellisiä ja avoimia heitä kohtaan. Lapset kertovat rehellisesti koulupäivistään ja kaverisuhteistaan. Murrosiässä tilanne voi hieman muuttua, mutta ei merkittävästi. Taekwon-Don harrastamisella on hyvä vaikutus murrosikäisen nuoren kasvun tukemisessa. Nuori ymmärtää mikä on oikein ja mikä on väärin.

Harjoitussalissa korostuu kohtelias käyttäytyminen opettajaa ja harjoituskavereita kohtaan. Lapset ja nuoret oppivat sen, koska käyttäytyminen on sopimatonta ja on hyvä olla kohtelias aina. Tutkimuksessa käy ilmi, että lapset ja nuoret ovat oppineet kohteliaan käyttäytymisen, mutta kotiooloissa murrosiän kynnyksellä koetellaan omia vanhempiaan.

”Toisinaan olen ihmetellyt miten poikaani on kehuttu niin kohteliaaksi, vaikka kotioiloissa siitä ei juuri ole merkkejä näkynyt. Rehellisyys on toinen tärkeä pointti, varsinkin murrosiässä sen merkitys on kasvanut. Onneksi suhteeni poikaan on lämmin ja hyvä – murrosiästä huolimatta – ja voimme keskustella monenlaisista asioista, kuten esimerkiksi riidoista koulussa, kavereiden valehtelusta, huumausaineiden käytöstä sekä jopa taskuvarkaudesta.”

Vanhemmat kertoivat kuinka lasten tavat on muuttunut arjessa Taekwon-Don myötä. Kurinalaisuus on tuonut järjestystä kotiin ja lapset huolehtivat omista tavaroistaan ja vaatteistaan paremmin.

”Taekwon-Don filosofian kautta poikamme on oppinut enemmän järjestelmällisyyttä ja tukenut kodinkin tavoitteita yleisistä hyvistä tavoista. Mm. vaateiden viikkaaminen, huoneen järjestys ja vanhempien kunnioittaminen - kaiken kaikkiaan hyvä käyttäytyminen”

Vanhempien mielestä kamppailulajin kasvatuseriaatteet toimivat tukena vanhemmille heidän kasvatuksessaan. Taekwon-Do istuu vanhempien omiin kasvatustavoitteisiin ja osa vanhemmista on ottanut mallia lajin kasvatuseriaatteista ja tuonut niitä kotikasvatukseen.

”Käytöstavat ovat meillä tosi tärkeitä. Meillä on mottona ”ihmisiksi pittää osata olla”. Se on niin sataan kertaan keskusteltu ja puhuttelua pidetty kaikille meidän lapsille, että luulisin sen olevan jo selkärangassa. Riekkua ja mellastaa kyllä saa, mutta ei todellakaan aina ja joka paikassa. Toisia kohtaan käyttäytyään sievästi ja anteeksi pyydetään, jos hölmöillään. Taekwon-Do minusta istuu tähän peruseriaatteeseen hyvin.”

Vanhemmat arvostavat erityisesti sitä, että lapset kunnioittavat vanhempiaan enemmän ja se näkyy selvästi positiivisena kasvuna.

”Taekwon-Don periaatteet hyvän käyttäytymisen ja toisen kunnioittamisen suhteen edesauttaa niitä asioita, jotka meillä perheessä muutenkin on keskiössä.”

Vanhemmat pohtivat sitä, kuinka paljon murrosikä vaikuttaa lapsen kasvuun ja kehitykseen. Taekwon-Don periaatteet olivat kaikille tuttuja ja niitä on jo pitkään hyödynnetty kotikasvatuksessa, mutta haasteen tuo murrosikä. Vanhemmat toivoivat juuri sosiaalista tukea murrosikäisen kasvun tukemiseen, jotta motivaatio harrastukseen säilyisi ja vanhemmat osaisivat paremmin huomioida nuorensa tarpeet. Avoin vuorovaikutus kodin ja ohjaajien välillä koettiin tärkeäksi sosiaalisen tuen muodoksi.

”Kasvatuksellisesti on toki ollut mukava kuulla Taekwon-don pääperiaatteista ja niitä on sovellettu kyllä normaalielämänsäkin, mutta tällä hetkellä tällaisiin asioihin murrosikä vaikuttaa kieltämättä.”

Kamppailulajit yleensä koettiin sellaisina, että ellei näissä lajeissa olisi tiukkaa kasvatuksellista otetta, olisimme todella vaarallisella tiellä.

”Kamppailulajit ja kasvatus liittyvät minun mielestäni tiukasti yhteen. Jos kamppailulajia harrastaa ilman kasvatuksellista osuutta, niin ollaan vaarallisilla vesillä. Laji ja taidot väärinkäytettynä voivat tehdä tuhoja.”

Vanhempien ehdotuksena oli, että heille voisi pitää vanhempainiltoja joissa Taekwon-Don ohjaajat esittelisivät ja kertoisivat tarkemmin Taekwon-Don filosofiaa ja pääperiaatteita. Kaikki eivät tienneet pääperiaatteita niin hyvin kuin olisivat halunneet tietää.

4.4 Urheiluseuran sosiaalinen tuki lapsen kasvussa ja kehityksessä

Yhtenä tärkeänä tutkimuskysymyksenä oli se, kuinka urheiluseura tukee lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä. Mitä urheiluseuran yhteisöllisyys merkitsee? Vanhemmat kokevat tärkeäksi, että valmentajilla on muitakin hyviä ominaisuuksia kuin lajitaidot. Urheiluseuran valmentajien junioriohjaajakoulutus katsottiin tärkeäksi osaksi juniorien kasvatustyössä. Ohjaajien sosiaalisia ja kasvatuksellisia taitoja pidettiin hyvinä ja korostuvat parhaiten lapsen ja nuoren kasvun tukemisessa.

Vanhemmat ovat kokeneet ohjaajat helposti lähestyttäviksi, joiden kanssa voi keskustella kasvatuksellisista asioista. Ohjaajat ovat antaneet tarpeellista sosiaalista ja kasvatuksellista tukea vanhemmille. Harjoitusten jälkeen ohjaajat ovat usein jääneet juttelemaan

vanhempien kanssa ja vastailleet heidän kysymyksiinsä. Tämä ohjaajien ele koettiin tärkeäksi toiminnaksi sosiaalisen tuen antajana. Ohjaajan kiireettömyys keskusteluhetken aikana tarkoitti vanhempien mielestä sitä, että ohjaajat aidosti välittävät harrastajistaan ja tahtovat auttaa vanhempia.

Tärkeäksi koettiin ohjaajilta saatu luottamus lapsen ja nuoren asioissa. Ohjaajille on pystynyt kertomaan luottamuksellisia asioita sekä vanhemmat, että lapset ja nuoret. Luottamus on yksi tärkeä sosiaalisen tuen antaja.

”Ohjaajien sosiaalista ja kasvatuksellista osaamista tulisi korostaa silloin, kun ohjaajia valitaan urheiluseuraan ja heitä valmentajiksi ja ohjaajiksi koulutetaan. Tornion Taekwon-Dossa se on onnistunut erinomaisesti. Lapsilla ja nuorilla on osaavat ja välittävät ohjaajat.”

Kamppailulaji urheiluseura koettiin turvalliseksi lapsille, jossa heistä jokaisesta välitetään aidosti. Lajia on turvallista harrastaa, ja harjoituksissa on kuri ja järjestys. Ohjaajia kuunnellaan ja kunnioitetaan. Ohjaajat puuttuvat heti väärinkohteluun ja kaikkia kohdellaan tasapuolisesti.

”Minulla vanhempana on ainakin hyvin turvallinen mieli päästä lapseni Taekwon-Do harrastuksen pariin kun tiedän, että siellä on lapsen hyvä olla. Luotan, että salilla lapsista pidetään hyvä huoli eikä kukaan koe oloaan uhatuksi.”

Laji koetaan erityisen fyysiseksi lajiksi, jossa on tärkeää, että valmentaja jaksaa kannustaa lasta tai nuorta jatkamaan. Lapset ovat harjoitusten jälkeen usein väsyneitä, mutta erityisen hyvä ilmapiiri harjoituksissa kannustaa heitä jatkamaan, vaikka väsyvätkin helposti. Uusien tekniikoiden opettelu on haastavaa ja siinä tarvitaankin ohjaajien ja valmentajien yhteistyötä lapsen motivoimiseksi.

”Poikamme on joskus ollut väsynyt treenien jälkeen ja hiukan epätoivoinen ”opinko/osaanko”, mutta kodin ja ohjaajien kanssa on ollut helppo keskustella ja kannustaa lasta edelleen jatkamaan. Välillä innostus on valtavaa ja joskus hiukan maassa.”

Vanhemmat ovat kokeneet seuran erityisen hyvän hengen tärkeäksi ja se tukee lapsen turvallista kasvua. Vanhemmat ylempät värvyöt ovat hyviä esimerkkejä pienemmille, jotka ottavat pienemmät harrastajat huomioon treeneissä. Yhteiset kisamatkat, samassa linja-autossa istuminen lähensi vanhempien mielestä seuralaisia ja se sama läheisyys näkyy tatamilla harjoittelussa.

”Yhteinen bussimatka lähensi seuralaisia. Vanhempana oli hienoa nähdä, kuinka junnut tulivat hyvin toimeen keskenään ja kuinka jo kauemmin harrastaneet seuralaiset huomioivat nämä vasta harrastuksen aloittaneet junnut.”

Urheiluseuran yhteisöllisyys koettiin tärkeäksi sosiaalisen tuen antajaksi. Ei pelkästään seuraohjaajien ja valmentajien tuki ja motivointi, vaan seurakavereiden läsnäolo ja verkosto. Uusien ystävien saaminen ja samanhenkisten harrastajien kanssa yhdessä harjoittelemine koettiin erittäin tärkeäksi tueksi lasten ja nuorten kasvussa. Murrosiässä oleville nuorille ja heidän vanhemmilleen oli tärkeää välittävä valmentaja tai ohjaaja, jolla on aikaa kuunnella, ohjata ja opastaa elämän muissakin osa-alueissa, ei pelkästään Taekwon-Don tekniikoissa.

5 TAEKWON-DON MERKITYS SOSIAALIALALLA

Lasten ja nuorten liikunta on nykypäivänä tärkeää, josta puhutaan paljon. Uusia harrastuksia etsitään, jotta lapset viihtyisivät vapaa-ajallaan ja heillä olisi mielekästä tekemistä. Lapset ja nuoret eivät syrjäytyisi, vaan olisivat aktiivisia ja oppisivat aktiivisen elämäntavan. Lapset saavat uusia kaverisuhteita tai vanhat kaverisuhteet syventyvät samassa harrastuksessa. Liikuntaharrastuksen myötä lapselle ja nuorelle tulee uusia aikuisia heidän elämäänsä, joihin voi luottaa, tällöin puhutaan sosiaalisesta tuesta.

Taekwon-Don harrastaminen tuo lapselle ja nuorelle turvallisen kasvuympäristön, jossa voi samanhenkisten ystävien kanssa kasvattaa kaverisuhteita ja luottamussuhteita ympärillä olevien turvallisten aikuisten kanssa, jotka ovat tärkeitä lapsille ja nuorille. Taekwon-Do ohjaajat kasvattavat Taekwon-Do kasvatusperiaatteilla tasapainoisia, rehellisiä,

rohkeita, inhimillisiä ja uutteria ihmisiä. Miksi näitä taitoja ei hyödynnettäisi sosiaalialalla?

Sosiaalialan ammattieettisyys perustuu siihen, että sosiaalialalla on erityinen suhde etiikkaan ja ihmisoikeuksiin. Voidaan sanoa, että sosiaalialan työ on saanut alkunsa juuri näiden kysymysten pohtimisesta. Sosiaalialan työn tavoitteena on hyvän tekeminen, ihmisten auttaminen, puutteen ja kärsimysten vähentäminen, muutos ja kehitys. Eettisyyden vaatimusta lisää työhön tai ammattiasemaan usein liittyvä valta ja mahdollisuus vaikuttavat asiakkaan elämään ja sitä kautta koko yhteiskuntaan. Sosiaalialalla ja julkisen sektorin toiminnassa, lainsäädäntö ja toiminnan laillisuus ovat tärkeitä. Ne liittyvät kiinteästi yhteiskunnan demokraattisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen. (Talentia 2005)

Taekwon-Dossa on tiukka etiikka, moraalit ja kasvatuseriaatteet, Kenraali Choi Hong Hi on sanonut, että Taekwon-Don filosofian voi kiteyttää kahteen lauseeseen, jotka ovat Taekwon-Do valasta kohdat kolme ja neljä: tulen olemaan puolestapuhuja vapaudelle ja oikeudenmukaisuudelle sekä autan rakentamaan rauhallisempaa maailmaa. Mielestäni nämä kaksi lausetta sopivat erittäin hyvin myös sosiaalialalle, omankin ammattitaitoni pohjalle.

Sosiaalialan työtä tehdään monissa eri toimintaympäristöissä, esimerkiksi kouluissa. Taekwon-Do pääperiaatteet ja filosofia sopisi mielestäni hyvin koulujen liikuntaan. Taekwon-Do tukisi lapsia ja nuoria tietysti fyysisen liikunnan puolelta, mutta myös henkisen kasvun tiellä. Esimerkiksi koulukiusaaminen on yksi tämän päivän ongelmista kouluissa. Taekwon-Don avulla voisi kasvattaa koululaisten itsetuntoa ja rohkeutta kohdata vaikeita tilanteita. Pelkästään se, että tietää osaavansa puolustaa itseään, mahdollista henkistä tai fyysistä hyökkäystä vastaan, toisi rohkeutta lapsille ja nuorille. Tämän opinnäytetyön mukaan juuri lasten ja nuorten rohkeus ja itsetunto kasvoi harrastuksen myötä.

Taekwon-Do opettaa itsehillintää, josta on paljon hyötyä koulumaailmassa. Toiset oppilaat voivat yrittää ärsyttää, mutta itsehillintä auttaa siinä, että ei hermostu niin helposti. Usein voi myös käydä niin, että kun ei hermostu ja menetä malttiaan, kiusaajat voivat lopettaa kiusaamisen. Hyvän itsetunnon omaava oppilas ei välttämättä välitä saamastaan

arvostelusta, vaan jättää asiattomat kommentit taka-alalle tietäen arvostelijan olevan väärällä tiellä elämässään.

Taekwon-Do sopii hyvin erityisryhmien ohjaukseen ja työvälineeksi nuorten kohtaamisessa. Maahanmuuttajien kanssa, joilla ei vielä ole Suomen kielen taitoa Taekwon-Do tuo mukavan tavan kohdata uusia ihmisiä. Taekwon-Do kieli on kaikille sama, käskyt ja tekniikat kerrotaan Koreaksi ja liikkeet näytetään. Kielimuuria ei ole. Kasvatusperiaatteetkin tukevat sitä, että kaikkia kohdellaan tasapuolisesti, tämä laji tuo mielekkään kohtaamispaikan ja helpon tavan tutustua uuteen kulttuuriin.

Yhtenä sosiaalityön tehtävänä on mielestäni ihmisen itsetunnon vahvistaminen, tähän asiaan Taekwon-Do sopii mielestäni erinomaisesti. Taekwon-Do sinällään on ennaltaehkäisevää sosiaalista lapsi- ja nuorisotyötä jo valmiiksi. Näkisin Taekwon-Don suurena ammatillisena vahvuutena ja yhtenä työmenetelmänä lasten ja nuorten kanssa sosiaalialalla työskentelevälle sosionomille. Taekwon-Don periaatteet luovat vahvan pohjan ihmiskäsitykselle, oikeudenmukaisuudelle ja halulle auttaa heikompia.

6 POHDINTA

Mielestäni jokaisen ihmisen olisi hyvä noudattaa elämässään tiettyjä arvoja ja periaatteita. Itselleni näiden Taekwon-Do periaatteiden noudattaminen on elämäntapa, en harjoittele enää pelkästään kamppailulajia tai opeta sitä muille. Tahdon opettaa myös Taekwon-Don periaatteita oppilailleni ja jakaa tietoa eteenpäin, jotta hekin löytäisivät päämääränsä, arvonsa ja periaatteensa. Elämä on ikuista oppimista, haasteista toiseen, vaikeuksista toiseen, mutta jos uskot itseesi ja sinulla on vahva itsetunto ja moraali, esteet ovat voitettavissa. Taekwon-Do filosofia opettaa luottamaan itseesi, uskomuksiisi, taitoihisi ja ne vievät sinua eteenpäin, siihen suuntaan johon tahdot. Taekwon-Do tuo rikkautta ympärillesi, rikas voit olla teoillasi, kun autat muita ja rikkautta ovat myös ne ihmiset jotka ovat ympärilläsi.

Tämän työn avulla ymmärrän paremmin urheiluseuran yhteisöllisyyden merkityksen lapsen ja nuoren sosiaalisena tukena. Taekwon-Do periaatteet kannattelevat ihmistä ja

auttavat tukemaan sekä vanhempia että lapsia ja nuoria, mutta urheiluseuran yhteisöllisyys tuo tähän vielä paljon enemmän. Nämä kaksi asiaa yhdessä luovat todella vahvan pohjan sosiaaliselle tuelle.

Ihmisethän ovat erilaisia ja näin ollen ihmiset opettavat asioita eritavalla. Myös Taekwon-Don kasvatusperiaatteita voi opettaa tai ohjata eritavalla. Tämän työn tekemisen aikana huomasin kuinka paljon sosiaalialan käytänteet vaikuttavat myös itseeni ohjatesani lapsia ja nuoria. Ilman minun sosiaalialan koulutusta urheiluseura Taekwon-Do Tornion kasvatukselliset otteet lasten ja nuorten kanssa voisivat olla erilaiset. Tornion seuran harrastajat ja vanhemmat ovat onnellisessa asemassa, koska heillä on kaksi sosiaalialan koulua käynyttä ohjaajaa ja valmentajaa ohjaamassa ja opettamassa Taekwon-Don kasvatusperiaatteita. Tämä kahden sosionomin työote urheiluseuratoiminnassa ja kasvatusperiaatteiden opettamisessa näkyy pehmeänä, keskustelevana ja avoimena ympäristönä.

Pohdin, onko hyötyä vai haittaa siitä, että minulla tutkijana yli 10 vuoden kokemus Taekwon-Dosta harrastajana sekä ohjaajana. Tulin siihen tulokseen, että se on pelkästään positiivinen asia. Jotta voin tutkimuksessa paneutua esitettyihin tutkimusongelmiin ja peilata näkemyksiä vastauksien analysoinnissa, on tunnettava Taekwon-Don taustat. Kun tutkijalla on kokemusta lajista, tunnistaa vallitsevat olosuhteet sekä toimintaympäristön. Tutkijalle kriittistä ja ulkopuolista näkemystä ovat tuoneet Henni Kristo, joka on Taekwon-Do Tornion ohjaaja, sekä luonnollisesti opinnäytetyön ohjaajat. Kriston osalta on lisäksi huomioitava, että hän on myös ammatiltaan valmentaja, joten hänen näkemyksensä lapsen kasvatuksesta avasi monia mielenkiintoisia keskusteluita. Tämä mielestäni toi tutkimukselle lisää arvoa.

Herkistyykö tutkija tulkitsemaan subjektiivisesti aihetta vai pääseekö tutkija objektiiviseksi. Tulkitseeko tutkija epärehellisesti näkemäänsä, kuulemaansa ja kokemaansa. Toinen ongelma on myös tapahtumien ja paikkojen tuttuus, tutkijan voi olla vaikea asettua tutkittuun ympäristöön ikään kuin vieraaseen kulttuuriin. Tutkimuksen raporttia kirjoittaessaan tutkijan on tuotava esille nämä seikat ja kirjoittaa seikkaperäisesti koko tutkimusprosessin kuvauksen, jotta lukija voi itse määrittää tutkimuksen luotettavuuden. (Metsämuuronen, 2008, 22)

En näe, että tutkimukseen liittyisi moraalisia, eettisiä ristiriitoja tai muita uhkia tutkimuskohteen valinnasta johtuen. Kaikki tutkittavat ovat nähneet puhtaaksi kirjoitetun haastattelumateriaalin itsestään ja näin ollen hyväksyivät materiaalin käytön, joten voidaan olettaa, että vastaukset ovat kirjoitettu totuudenmukaisesti.

Entä sitten tutkimuksen eettisyys eli väärän ja oikean näkökulma? Laadullinen tutkimus antaa tutkijalle vapauden tulkita tutkimustuloksia, joten jos kyseisen tutkimuksen tekisi joku muu, siitä tulisi varmasti erilainen. Tärkein tutkimuksesta saatava tieto tuskin muuttuisi, mutta tutkimustuloksen tulkinnan osalta tutkimus varmasti olisi erilainen. Siksi tutkimuksen hyödynnettävyyden ja käyttökelpoisuuden osalta on Taekwon-Don tuntemus hyväksi.

Eettisiä ongelmia pohtiessani asetin vaakakuppiin hyötyjä ja haittoja tutkijanroolista, samalla pitäen mielessä päämäärän, johon tähtään. Ensinnäkin pyrin siihen, etten missään vaiheessa sekoita tutkimukseen omia tunteita tai ajatuksia, vaikka olen tutkijana, mutta olen myös äiti, jolla on tutkijan roolin ulkopuolella lapsen kasvattajan rooli. Toisena näen tärkeänä tästä tutkimuksesta saatavan tiedollisen hyödyn Suomen ITF Taekwon-Do Liitolle, mutta myös Taekwon-Do Tornio ry:lle. Luonnollisesti toivon myös muiden lajien hyödyntävän tutkimuksen tuloksia tutkimuksen julkistamisen jälkeen. Esimerkiksi hyvän vuorovaikutussuhteen rakentamisella kodin ja urheiluseuran valmentajien välille, koska se luo turvallisen kasvuympäristön lapselle ja nuorelle.

Toisaalta on pohdittava myös tutkimuksen validiteettiin ja reliabiliteettiin liittyvät asiat. Haluan selvittää vanhempien näkemykset Taekwon-Don vaikutuksesta osana kasvatus-tehtävää. Haluan parhaat mahdolliset vastaukset tutkimukseen, joita vanhemmat ovat pohtineet lapsen Taekwon-Do harrastuksen ja sen vaikutuksesta vanhemman kasvatus-tehtävään. Saadakseni parhaat mahdolliset vastaukset, valitsin niitä varten mielestäni parhaan tutkimusmenetelmän, jossa jokainen saa rauhassa paneutua omiin kokemuksiinsa itselle sopivana ajankohtana ilman kiirettä, siihen soveltuvassa tilassa ilman painostusta. Tulkinta on neutraali ja varmasti onnistuisi muillakin menetelmillä.

Mielestäni onnistuin hyvin aihealueen rajaamisessa. Aihealue ei rönsyile vaan opinnäytetyössäni pysytään tutkimusaiheessa. Taekwon-Don esittely on ytimekäs ja hyvin jäsennelty, kasvatusperiaatteet ja filosofia on myös selkeä kokonaisuus, lajia harrastamatonkin ymmärtää lukemaansa.

Mielestäni onnistuin tutkimusmenetelmän valinnassa, koska haastatteleamalla vanhempia sain heidän todelliset tunteet ja mielipiteet esille, jotka ovat tämän opinnäytetyön kulmakiviä. Olisinko saanut samaa syvällistä tulosta tekemällä määrällisen tutkimuksen esimerkiksi kyselylomakkeen? Tämänkaltaisessa työssä on tärkeää saada läheinen kontakti ja luottamus tutkittaviin ihmisiin ja se ei olisi mielestäni kyselylomakkeella onnistunut. Halusin saada haastateltujen vanhempien äänen kuuluviin tässä opinnäytetyössäni ja tässä asiassa onnistuin mielestäni hienosti. Työssäni on monipuolista vuoropuhelua vanhempien ja minun omien ajatusteni kanssa.

Kaikkien haastateltavien vanhempien lapset ja nuoret olivat aktiivi harrastajia Taekwondo Tornion urheiluseurassa. Tutkimukseen olisi tullut erilaisia näkökulmia, jos olisin haastatellut sellaisen lapsen tai nuoren vanhempia, jotka ovat jo lopettaneet Taekwondon harrastamisen. Työhän olisi voinut tulla enemmän kirjavuutta, jos olisin haastatellut vielä useampaa vanhempaa. Olisivatko opinnäytetyön tulokset olleet erilaisia?

LÄHTEET

- Aaltola Juhani & Valli Raine (toim.) 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin, metodien valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle, PS-kustannus Gummerus Kirjapaino, Jyväskylä
- Aaltonen Mika & Heikkilä Titi 2003. Tarinoiden voima – Miten yritykset hyödyntävät tarinoita? 1.-2. painos, Gummerus Kirjapaino Oy
- Alasuutari Pertti 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Vastapaino, Tampere
- Choi Hong Hi 1991. Encyclopedia of Taekwon-Do, Second Edition, International Taekwon-Do Federation
- Choi Hong Hi 1992. Encyclopedia of Taekwon-Do, Third Edition, International Taekwon-Do Federation
- Cote Jean 1999. The influence of the family in development of talent in sport. Sport Psychologist 13(4), 395–417
- Eskola Jari & Suoranta Juha 2001. Johdatus laadulliseen tutkimukseen, 5. painos, Gummerus Kirjapaino Oy
- Forsman Hannele & Lampinen Kyösti 2008. Laatu käytännön valmennukseen. Jyväskylä: Gummerus
- Gauthier Janel, Tran Joliette & Banicevich 2011. Learning about the Do, focus on the tenets of Taekwon-Do
- Hirsjärvi, Sirkka, Remes Pirkko & Sajavaara Paula 2009. Tutki ja kirjoita, 15., uudistettu painos, Kustannusosakeyhtiö Tammi
- Hirsjärvi Sirkka & Hurme Helena 1991. Teemahaastattelu, 5. painos, Yliopistopaino, Helsinki
- Heinilä Kalevi 1986. Liikuntaseura sosiaalisena organisaationa. Tutkimuksia No 38/1986. Liikuntasuunnittelun laitos. Jyväskylän yliopisto.
- Honkanen Risto & Suoranta Juha 1999. Urheiluvien lasten ja vanhempien monet roolit. Kirjoituksia Joukkueurheilun junioritoiminnasta Tampere: Tampereen yliopisto

Itkonen Hannu & Nevala Arto 1991. Eriytyvä urheiluseura – paluu monimuotoisuuteen. Teoksessa, Liikunnan vuoksi: näkökulmia liikuntakulttuurin muutokseen. Kannus: Koi-vu ja tähti Oy

Itkonen Hannu 2000. Kansalaistoiminnan suuri linja. Liikuntatieteellisen Seuran julkai-su nro 152. Helsinki

Lagström Hanna, Pösö Tarja, Rautanen Niina & Vehkalahti Kaisa (toim.) 2010. Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka, Nuorisotutkimusseura

Levy Mika 2010. Kasvatus ja aika 4 (2), 27–42, Budolajit kansalaisuuteen kasvattajina. Luettu 2.10 <http://www.kasvatus-ja-aika.fi/site/?lan=1&page_id=263>

Metsämuuronen Jari 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet, metodologia- sarja 4, uudistettu kolmas paino, Gummerus kirjapaino Oy

Puustijärvi Anita 2011. Lastenpsykiatrian ylilääkäri, Lapsen tasapainoisen kehityksen tukeminen, (pp-esitys) Luettu 4.10.2012

<http://www.sooli.fi/kevat2011/lapsentasapainoisenkehityksentukeminen.pdf>>

Suomen ITF Taekwon-Do Liitto ry 2011. Luettu 3.10.2012

<<http://www.taekwon-do.fi/taekwon-do2/filosofia/>>

Taekwon-Do Tornio ry 2011. Toimintasuunnitelma. Luettu 14.11.2012

Talentia 2005, Sosiaalialan ammattieettiset periaatteet. Luettu 20.11.2012

<http://www.talentia.fi/files/558/1649_Etiikkaopas2005_1_.pdf>

Telama Risto 1988. Urheilu kasvuympäristönä. Teoksessa Kantola, H (toim.) Suoma-lainen valmennusoppi 1: valmentaminen Jyväskylä: Urheilusyke Oy

Telama Risto (toim.) 1989. Urheilu kasvatusympäristönä. Liikkuvat lapset, Helsinki. Liikuntatieteellisen julkaisu nro. 114.

Vuononvirta Janne 2011. Taekwon-Do Life 16-17, Poimintoja Choi Hong Hi:n Moral guidebook- kirjasta

